

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/22873

- 2 AĞUSTOS 2013

Sayı : 43728771-610.00- **3930**
Konu : 7/22873 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 20.05.2013 tarihli ve 43452547-120.00-124100 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/22873 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EK :
1- Yazılı Soru Önergesiyle İlgili
Cevaplar (3 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA
Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97
Faks: +90 (312) 294 69 77
Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://dpteb.dpt.gov.tr/Sorgu> adresinden 9810-1PIK-8707 kodu ile yapılabilir.

okaynar@kalkinma.gov.tr

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RAHMİ AŞKIN TÜRELİNİN YÖNELTTİĞİ
7/22873 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİYLE İLGİLİ CEVAPLAR:**

Soru 1: TÜİK tarafından 2012 yılında yüzde 9,2 olarak açıklanan işsizlik oranının, işgücüne dahil olmayan grubun içinde olup iş bulma ümidi olmadığı için veya diğer nedenlerle iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olanları da eklediğimizde yüzde 15,4'e yükselmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cevap 1: Ekonomideki istikrarlı büyüme ve istihdam paketlerinin etkisiyle başta işsizlik ve istihdam alanları olmak üzere işgücü piyasasında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Türkiye küresel ekonomik krizin doruğa ulaştığı 2009 yılından sonra OECD ülkeleri arasında işsizliği en çok azaltan ülke olmuştur. İşgücüne katılma ve istihdam oranları özellikle kadınlarda olmak üzere artış göstermiş, kriz nedeniyle birçok ülkede önemli oranda yükselen işsizlik oranı ülkemizde tek haneli rakamlara gerilemiştir. Bu bakımdan, özellikle genç ve kadınların işgücüne ve istihdama katılımını teşvik eden düzenlemeler büyük önem taşımaktadır. 2007-2012 döneminde yaklaşık 4 milyon 83 bin yeni iş oluşturulmuş olup, bu yeni istihdamın yüzde 48'ini kadınlar oluşturmaktadır. Ülkemizde bu dönemde uygulanan istihdam yaratıcı büyüme politikaları istihdam esnekliğinin 1'in üzerinde gerçekleşmesini sağlamıştır.

İş aramayıp, çalışmaya hazır olanlar grubu dahil edildiğinde işsizlik oranı yüzde 15,4 olmaktadır. Ancak bu gruba "iş bulmuş veya kendi işinizi kurmuş olsaydınız referans haftası veya takip eden 2 hafta içerisinde bu işte çalışmaya başlayabilir miydiniz?" sorusu sorulmaktadır. Bu soruya ise Evet ve Hayır cevapları verilebilmektedir. Bu kapsamda soruya verilen cevapların çok sağlıklı olmayabileceği değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, Tablo:1'den de görülebileceği gibi iş aramayıp, çalışmaya hazır olanlar grubu dahil edildiğinde de 2012 yılında hesaplanan işsizlik oranının 2005 yılından bu yana en düşük seviyesine gerilediği görülmektedir. Bu durumda söz konusu oran yükselmekte, aksine düşmektedir.

Tablo: 1-İşgücü Piyasası Göstergeleri

	İş Aramayıp, Çalışmaya Hazır Olanlar Hariç			İş Aramayıp, Çalışmaya Hazır Olanlar Dahil			
	İşgücü (Bin Kişi)	İşsiz (Bin Kişi)	İşsizlik Oranı (%)	İşgücü (Bin Kişi)	İşsiz (Bin Kişi)	İş Aramayıp, Çalışmaya Hazır Olanlar	İşsizlik Oranı (%)
2004	22 016	2 385	10,8	23 117	3 486	1101	15,1
2005	22 455	2 388	10,6	24 018	3 951	1563	16,5
2006	22 751	2 328	10,2	24 660	4 237	1909	17,2
2007	23 114	2 376	10,3	24 856	4 118	1742	16,6
2008	23 805	2 611	11,0	25 655	4 461	1850	17,4
2009	24 748	3 471	14,0	26 809	5 532	2061	20,6
2010	25 641	3 046	11,9	27 654	5 059	2013	18,3
2011	26 725	2 615	9,8	28 670	4 560	1945	15,9
2012	27 339	2 518	9,2	29 333	4 512	1994	15,4

Ayrıca, “iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır” nüfus sadece Ülkemiz için değil, tüm ülkeler için geçerli bir sınıflandırmadır. Aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi 15-74 yaş aralığı için hesaplanan işsizlik oranı 2012 yılında AB-28 ortalamasından daha düşüktür.

Tablo: 2- İş Aramayıp, Çalışmaya Hazır Olanlar Dahil Edildiğinde İşsizlik Oranları (15-74 Yaş)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AB-28	14.5	14.5	13.6	12.6	12.2	14.2	14.9	15.1	15.9
Belçika	9.6	10.6	10.2	9.4	9.0	9.9	10.3	11.2	11.6
Bulgaristan	22.6	21.4	18.4	14.5	11.2	13.2	17.5	18.5	19.2
Çek Cumhuriyeti	13.1	12.6	11.3	9.0	7.6	9.7	10.3	9.9	9.9
Danimarka	9.3	9.4	7.2	8.4	7.2	10.0	11.8	12.6	12.3
Almanya	13.7	14.6	13.4	11.9	10.6	11.3	10.3	9.7	9.2
Estonya	19.0	15.9	12.5	10.9	10.8	20.0	23.2	19.5	17.0
İrlanda	8.7	8.2	8.4	8.0	9.3	15.9	18.3	18.8	19.2
Yunanistan	11.6	10.9	10.7	10.0	9.2	11.3	14.2	19.5	26.4
İspanya	14.3	16.0	14.3	13.1	15.9	22.6	24.6	26.1	29.7
Fransa	11.0	10.6	10.6	9.7	9.2	10.9	11.1	11.0	11.6
Hırvatistan	18.6	17.6	16.6	14.6	13.0	14.1	17.0	19.3	22.6
İtalya	20.0	19.0	18.3	18.8	19.3	19.6	20.4	20.4	22.6
Litvanya	23.2	21.9	19.3	16.1	15.4	25.9	27.9	25.4	23.3
Letonya	15.2	11.7	9.2	8.2	10.6	18.0	20.9	17.7	15.7
Macaristan	14.0	14.6	14.3	13.8	14.4	16.6	17.8	18.2	17.8
Hollanda	9.1	9.8	9.0	7.8	7.2	7.9	9.3	9.1	10.1
Avusturya	15.2	14.1	12.7	12.1	12.0	12.8	12.8	12.2	12.8
Polonya	26.3	24.6	22.8	19.2	15.9	16.5	17.6	17.3	17.8
Portekiz	8.0	9.1	9.4	9.5	9.1	11.0	12.2	16.7	20.5
Romanya	16.4	15.9	12.6	12.1	11.2	13.2	14.1	15.7	14.4
Finlandiya	14.3	12.6	12.2	11.0	9.9	12.2	12.7	12.2	12.5
İsveç		11.1	10.2	9.1	9.1	11.7	12.0	10.9	11.2
İngiltere	10.3	10.5	11.0	10.9	11.3	13.2	13.6	13.7	13.6
İsviçre	13.9	13.3	12.9	12.3	12.1	13.0	27.9	27.3	11.6
Türkiye	-	-	15.3	15.1	16.0	19.5	17.5	15.0	14.5

Kaynak: Eurostat verileri esas alınarak Kalkınma Bakanlığı tarafından hesaplanmıştır.

Soru 2: İş bulma ümidi olmadığı için veya diğer nedenlerle iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olanların sayısındaki bu yüksek oranlı artışı hangi nedenlere bağlıyorsunuz?

Cevap 2: Cevap 1’de de belirtildiği gibi 2012 yılında iş aramayıp, çalışmaya hazır olanların dahil edilmesi halinde hesaplanan işsizlik oranı artmamakta, aksine azalmaktadır. Tablo 1’den de görülebileceği gibi iş aramayp, çalışmaya hazır olanların sayısında 2012 yılında yalnızca 49 bin kişilik artış görülmektedir. Söz konusu dönemde istihdamın 711 bin, işgücünün 614 bin arttığı ve işsiz sayısının 97 bin kişi azaldığı göz önünde tutulduğunda 49 bin kişilik bir artışın yüksek oranlı bir artış olmadığı görülebilecektir. Bunun yanı sıra, Tablo:3’den de

görülebileceği üzere, iş aramayıp, çalışmaya hazır olanların sayısı büyük ölçüde değişiklikler göstermektedir. Bu bakımdan Cevap 1'de de belirtildiği gibi iş aramayıp, çalışmaya hazır olanların sayısına ilişkin verinin değerlendirilmesinde dikkatli olunmasının vurgulanmasında fayda görülmektedir.

Tablo: 3-İş Aramayıp, Çalışmaya Hazır Olanlar

	İş Aramayıp, Çalışmaya Hazır Olanlar (Bin Kişi)	Artış (Bin Kişi)
2004	1 101	
2005	1 563	462
2006	1 909	346
2007	1 742	- 167
2008	1 850	108
2009	2 061	211
2010	2 013	- 48
2011	1 945	- 68
2012	1 994	49

Soru 3: İş bulma ümidi olmadığı için veya diğer nedenlerle iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olanların yaş gruplarına göre yıllar itibarıyla dağılımı nasıldır.

Cevap 3: İş bulma ümidi olmadığı için veya diğer nedenlerle iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olanların yaş gruplarına göre yıllar itibarıyla dağılımı Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo: 4-Yaş Grubuna ve İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar (15+ Yaş) (Bin Kişi)

	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+	Toplam	Yıllar
İş bulma ümidi yok	123	112	96	73	74	58	51	44	33	17	9	691	2012
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	147	201	168	168	132	122	104	105	76	44	35	1303	
İş bulma ümidi yok	110	106	100	75	61	65	58	41	33	19	8	678	2011
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	146	191	166	153	132	117	102	105	82	40	33	1267	
İş bulma ümidi yok	111	107	94	80	72	65	63	54	39	21	9	716	2010
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	170	210	160	151	131	118	107	98	78	38	35	1297	
İş bulma ümidi yok	127	118	103	89	77	64	66	49	34	20	10	757	2009
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	160	204	174	156	143	124	107	97	69	40	32	1304	
İş bulma ümidi yok	123	98	92	67	63	51	45	33	25	10	5	612	2008
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	158	195	180	147	134	111	107	85	60	33	29	1238	
İş bulma ümidi yok	129	101	93	65	62	56	42	30	21	8	5	612	2007
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	164	193	161	135	124	96	85	76	47	27	23	1130	

Soru 4: İş bulma ümidi olmadığı için veya diğer nedenlerle iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olanların eğitim durumlarına göre yıllar itibarıyla dağılımı nasıldır?

Cevap 3: İş bulma ümidi olmadığı için veya diğer nedenlerle iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olanların eğitim durumlarına göre yıllar itibarıyla dağılımı aşağıdaki Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo: 5-Eğitim Durumlarına ve İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar (15+ Yaş) (Bin Kişi)

	Okuma- yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	İlkokul	Ortaokul veya dengi meslek okul	Genel lise	Lise dengi meslek okul	Yüksekokul veya fakülte	İlköğretim	Toplam	Yıllar
İş bulma ümidi yok	37	76	207	44	83	39	52	152	691	2012
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	74	91	443	83	187	117	138	170	1303	
İş bulma ümidi yok	43	70	222	44	82	43	58	116	678	2011
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	73	84	459	87	178	114	122	150	1267	
İş bulma ümidi yok	41	78	257	53	92	47	40	109	716	2010
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	73	84	482	83	180	111	121	164	1297	
İş bulma ümidi yok	55	81	270	55	98	49	42	108	757	2009
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	101	105	515	92	163	104	93	132	1304	
İş bulma ümidi yok	50	79	213	40	89	39	28	73	612	2008
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	84	93	490	89	176	105	98	103	1238	
İş bulma ümidi yok	42	70	214	44	106	38	25	72	612	2007
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	92	79	454	78	177	96	74	80	1130	

Soru 5: İşgücüne dahil olmayan grubun içindeki diğer nedenlerle iş aramayanlar kimlerdir? Diğer nedenler hangi kategorileri kapsamaktadır?

Cevap 5: Türkiye İstatistik Kurumu Hanehalkı İşgücü İstatistiklerinde söz konusu grup, ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya da hazır olmayan kişiler şeklinde tanımlanmıştır.

Soru 6: İşgücüne dahil olmayan grubun içinde yer alan iş bulma ümidi olmadığı için veya diğer nedenlerle iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olanların iş bulma ümitlerini artırmak ve bu çerçevede işgücü piyasasına girmesini sağlamak için yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır?

Cevap 6: Hükümetimiz tarafından İstihdamın artırılması, işsizliğin azaltılması ve işgücüne katılımın özellikle de kadınların işgücüne katılımının artırılması amacıyla 2008 yılında başlayan işgücü piyasası reformu denebilecek önlemleri alınmıştır. Kamuoyunda I. ve II. İstihdam Paketleri olarak bilinen bir dizi tedbir getirilmiş olup, ilaveten 2011 yılında yürürlüğe giren 6111 sayılı Kanun ile de bu tedbirler geliştirilmiştir. Bu kapsamda alınan önemli tedbirlerden bazıları:

- Sosyal sigorta işveren priminde 5 puanlık indirim yapılması,
- Kadınların ve 18-29 yaş arası gençlerin çalışanlara ek olarak istihdam edilmesi durumunda sigorta işveren payının Devletçe karşılanması,
- İş Kanunu'ndaki 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerine yönelik yükümlülüklerin hafifletilmesi,
- Alt-işverenlik kavramının gözden geçirilmesi,
- İŞKUR' a kayıtlı işsizlerin aktif işgücü programları çerçevesinde sunulan hizmetlerden yararlanabilmesi amacıyla İşsizlik Sigortası Fonundan kaynak kullanılması,

- Özürlü istihdamı durumunda işveren sigorta payının tamamının Devletçe karşılanması.
- Kısmi süreli iş sözleşmesine tabi çalışanlara isteğe bağlı olarak işsizlik sigortasından yararlanma hakkı getirilmesi ve kısmi çalışma süresinin 6 aya kadar çıkarılmasıdır.

Ayrıca, ülkemizde işsizlikle mücadelede en önemli politika aracı olarak aktif işgücü programları uygulanmaktadır. İşgücü piyasasına girişte zorluk yaşayan bireylerin niteliklerinin artırılmasını, iş yaratmayı, kamu istihdam hizmetlerini ve işgücünün eğitimini içeren aktif işgücü politikaları bir çok ülkede olduğu gibi bizde de işsizlikle mücadelede etkili bir politika aracı olarak kullanılmaktadır. OECD ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de aktif işgücü programlarına ayrılan kaynaklar, özellikle son yıllarda önemli ölçüde artırılmaktadır.

Uygulanan aktif istihdam politikaları yanında, ülkemizde istihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılmasına yönelik özellikle değişen piyasa koşullarını göz önüne alan bütüncül bir istihdam stratejisi oluşturulmasına ilişkin çalışmalar 2009 yılı Ekim ayında başlatılmıştır. İstihdamın artırılmasında önümüzdeki dönemlerde yapılacakların yol haritasını çizerek olan söz konusu istihdam stratejisi; kapsadığı politika ve tedbirlerle Türkiye işgücü piyasasındaki yapısal sorunların çözülmesini, orta ve uzun vadede büyümenin istihdama katkısının artırılarak işsizlik sorununa kalıcı çözüm sağlanmasını hedeflemektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının koordinasyonunda hazırlanan stratejinin oluşturulmasında, istihdamın artırılması politikalarının ancak bütüncül bir anlayışla genel bir çerçevede yürütüldüğünde başarılı sonuçlar ortaya çıkarabileceği gerçeğinden hareket edilmiştir.

İstihdam Stratejisi oluşturan temel politika eksenleri belirlenirken, makroekonomik politikaların istihdamı teşvik edecek biçimde sürdürülmesi, eğitim ile istihdam arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi, işgücü piyasalarının katılıktan arındırılması, kadınların, gençlerin ve dezavantajlı grupların işgücüne katılımının artırılması ve bütün bu reformların sosyal koruma şemsiyesi genişleterek yapılması benimsenmiş, güvenceli esneklik anlayışı temel bir bileşen olarak kabul edilmiştir. Söz konusu politika eksenlerinin yanında bazı sektörler de Stratejinin kapsamına alınmıştır. Sektörel istihdam politikaları, ülkemizin büyüme ve gelişme eğilimleri dikkate alınarak potansiyel büyüme veya büyümenin istihdam esnekliği halen yüksek olan ve/veya gelecekte yüksek olacağı öngörülen hizmetler sektöründeki turizm, inşaat, finans, bilişim ve sağlık sektörleri ile istihdam kapasitesi yüksek emek yoğun tarım ve tekstil sektörleri alanlarında oluşturulmuştur. Sektörlerin seçiminde gelişmiş tüm ekonomilerde hizmetler sektörünün istihdamdaki payının büyümesine koşut olarak tarım sektörünün payındaki daralma ile emek yoğun tekstil ve tarım sektöründe kontrollü çözülme gerekliliğinden hareket edilmiştir.

